

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA

YVES BOT

prednesené 24. marca 2009¹

1. V predmetnej veci sa má Súdny dvor znovu vyjadriť k pôsobnosti článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV², ktorý upravuje dôvod na nepovinné nevykonanie európskeho zatykača.

2. Podľa tohto ustanovenia môže súdny orgán vykonávajúceho členského štátu³ odmietnuť vykonať takýto európsky zatykač vydaný na účely výkonu trestu odňatia slobody, ak sa požadovaná osoba „zdržiava alebo je štátnym občanom alebo má trvalý pobyt vo vykonávajúcim členskom štáte“ a tento štát sa zaviazal, že sám zaistí výkon tohto trestu.

3. Rechtbank Amsterdam (Holandsko)⁴ hľadá odpoveď na otázku, v akom rozsahu sa dôvod na nevykonanie môže uplatniť na

nemeckého občana, voči ktorému Spolková republika Nemecko vydala zatykač na účely výkonu trestu odňatia slobody a ktorý od júna 2005 pracuje v Holandsku, kde žije so svojou manželkou.

4. Tento súd je konfrontovaný so skutočnosťou, že dotknutá osoba nemá v Holandsku povolenie na trvalý pobyt a že podľa holandského práva sa tento dôvod nevykonania nemôže na ňu vzťahovať, lebo pravidlo, podľa ktorého odovzdanie holandského občana na účely výkonu trestu musí byť odmietnuté, sa vzťahuje len na občanov členských štátov, ktorí sú držiteľmi tohto povolenia na pobyt.

5. Uvedený súd si teda po prvé kladie otázku, ako dlho má vo vykonávajúcim členskom štáte pobývať osoba, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, aby ju bolo možné považovať za osobu, ktorá sa zdržiava alebo má trvalý pobyt v tomto štáte v zmysle článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia.

1 — Jazyk prednesu: francúzština.

2 — Rámcové rozhodnutie z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (Ú. v. EŠ L 190, s. 1; Mim. vyd. 19/06, s. 34, ďalej len „rámcové rozhodnutie“).

3 — Ďalej len „vykonávajúci súdny orgán“.

4 — Podľa vyhlásenia Holandského kráľovstva v súlade s článkom 35 EÚ je tento súd oprávnený predložiť Súdnemu dvoru návrh na začatie prejudiciálneho konania týkajúceho sa výkladu aktu prijatého v rámci policajnej a súdnej spolupráce v trestnej oblasti, akým je aj rámcové rozhodnutie [informácia o dátume účinnosti Amsterdamskej zmluvy (Ú. v. EŠ L 114, 1999, s. 56)].

6. Po druhé sa pýta, či uplatnenie dôvodu na nevykonanie, uvedeného v tomto ustanovení, môže byť podmienené dodatočnými správnymi požiadavkami, ako je držba povolenia na trvalý pobyt.

7. Po tretie sa vnútroštátny súd pýta, či zásada zákazu diskriminácie bráni vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej pravidlo stanovujúce, že odovzdanie štátneho príslušníka musí byť odmietnuté, pokiaľ je odovzdanie vyžadované na účely výkonu trestu, sa vzťahuje len na občanov iných členských štátov, ktorí sú držiteľmi povolenia na trvalý pobyt.

8. Tieto tri otázky sú podobné otázkam, ktoré boli v odlišnom kontexte predložené Súdnemu dvoru vo veci, ktorá viedla k vydaniu rozsudku zo 17. júla 2008, Kozłowski⁵, ktorý bol vydaný po doručení tohto návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

9. Súdny dvor v tomto rozsudku podal definíciu pojmov „zdržiava sa“ a „má trvalý pobyt“ vo vykonávajúcim členskom štáte

v zmysle článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia. Rovnako poskytol poznatky na odpoveď na druhú otázku, týkajúcu sa skutočnosti, či uplatnenie dôvodu na nevykonanie uvedeného v tomto ustanovení môže byť podmienené správnymi požiadavkami, ako je držba povolenia na pobyt. Naopak, Súdny dvor nerozhodol o poslednom bode, týkajúcom sa súladu právnych predpisov zakazujúcich vydanie štátneho príslušníka, nie však vydanie štátneho príslušníka iného členského štátu, so zásadou zákazu diskriminácie.

10. Prejednávaná vec by mala viesť Súdny dvor k spresneniu a doplneniu odpovedí poskytnutých v už citovanom rozsudku Kozłowski, pokiaľ ide o pôsobnosť článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia.

11. Pokiaľ ide o prvú otázku vnútroštátneho súdu, navrhнем Súdnemu dvoru, aby rozhodol, že v pojme „má trvalý pobyt“, ako aj v pojme „zdržiava sa“ je rozhodujúcim kritériom, či osoba, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, má s vykonávajúcim členským štátom dostatočné väzby, aby bolo možné sa domnievať, že výkon trestu v tomto štáte zvýši šance na jej opätovné začlenenie do spoločnosti. Poukážem na to, že dĺžka trvania pobytu v tomto štáte predstavuje jednu z relevantných skutočností, na ktoré musí príslušný súd prihliadnuť, aby mohol určiť, či je táto podmienka splnená.

12. Pokiaľ ide o druhú otázku, navrhнем Súdnemu dvoru, aby odpovedal, že uplatnenie dôvodu na nevykonanie, uvedeného v článku 4 bode 6 rámcového rozhodnutia, nemôže byť podmienené dodatočnými správnyimi požiadavkami, ako je držba povolenia na trvalý pobyt.

13. Nakoniec v odpovedi na tretiu otázku vnútroštátneho súdu navrhнем Súdnemu dvoru, aby rozhodol, že predmetná vnútroštátna právna úprava je v rozpore so zásadou zákazu diskriminácie uvedenou v článku 12 ES.

14. Pred uskutočnením detailnej analýzy sa mi zdá ďalej vhodné uviesť základné zásady, ku ktorým sa následne vrátim počas skúmania veci a ktoré ma viedli pri úvahách:

— postup spojený s európskym zatykačom zavedený rámcovým rozhodnutím nahradil medzi členskými štátmi postup vydávania, ktorý sa ďalej používa vo vzťahoch spolupráce s tretími štátmi, ako aj vo vzťahoch medzi členskými štátmi, ak sa postup spojený s európskym zatykačom na základe výnimky neuplatní,

najmä z dôvodov súvisiacich s časovou pôsobnosťou rámcového rozhodnutia,

— ustanovenia článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia nútia zaoberať sa otázkami, ktoré v skutočnosti patria do oblasti trestného práva hmotného, keďže ich uplatnenie je nevyhnutne priamo spojené s pojmom opätovné začlenenie odsúdeného. Podľa moderného vývoja trestného práva, ktorý členské štáty uznávajú, sa opätovné začlenenie do spoločnosti stáva základnou funkciou trestu, z čoho vyplýva, na základe zásady individualizácie sankcie, ktorá platí aj pre režim jej výkonu, že každé rozhodnutie musí byť prijaté s prihliadnutím na konkrétne okolnosti individuálnej situácie každého odsúdeného,

— pokiaľ ide o trest alebo porovnateľné opatrenie, akým je „ochranné opatrenie“, jeho výkon, ako aj rozhodnutie o ňom sa týkajú individuálnej slobody. Pravidlá vlastné súdному systému, ktorý je vo všetkých členských štátoch garantom dodržiavania tejto slobody, musia byť preto zaručené, najmä pokiaľ ide o nevyhnutnú voľnú úvahu, ktorou disponuje súd, aby mohol účinne naplňovať zásady, ktoré má za úlohu uplatňovať.

I — Právo Spoločenstva

A — Relevantné ustanovenia rámcového rozhodnutia

15. Cieľom rámcového rozhodnutia je zrušenie formálneho postupu vydávania osôb medzi členskými štátmi, uvedeného rôznymi dohovormi, ktorých stranou sú tieto štáty, a nahradenie systémom vydávania medzi súdnymi orgánmi.⁶ Piate odôvodnenie rámcového rozhodnutia v tejto súvislosti uvádza:

„Cieľ vytýčený pre [Európsku] úniu stať sa zónou slobody, bezpečnosti a práva vedie k zrušeniu vydávania osôb medzi členskými štátmi a k jeho nahradeniu systémom vydávania osôb medzi súdnymi orgánmi; okrem toho zavedenie nového, zjednodušeného systému vydávania odsúdených alebo podozrivých osôb na účely výkonu rozsudku alebo trestného stíhania umožňuje odstrániť zložitosť a prípadné prietahy pri existujúcich vydávajúcich postupoch; tradičné vzťahy spolupráce, ktoré až doteraz existovali medzi členskými štátmi, by mal nahradiť systém voľného pohybu súdnych rozhodnutí v trestných veciach vrátane predbežných a konečných rozhodnutí v oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti.“

16. Rámcové rozhodnutie spočíva na zásade vzájomného uznávania súdnych rozhodnutí v trestnej oblasti, ktorá predstavuje „základný kameň“ súdnej spolupráce,⁷ a na „vysokej miere dôvery“ medzi členskými štátmi.⁸

17. Článok 1 rámcového rozhodnutia má názov „Definícia európskeho zatykača a povinnosť vykonať ho“. Stanovuje:

„1. Európsky zatykač je súdne rozhodnutie vydané členským štátom s cieľom zatknúť a vydať požadovanú osobu inému členskému štátu na účely vedenia trestného stíhania alebo výkonu trestu alebo ochranného opatrenia.

2. Členské štáty vykonávajú každý európsky zatykač na základe zásady vzájomného uznávania a v súlade s ustanoveniami tohto rámcového rozhodnutia.“

6 — Prvé a piate odôvodnenie rámcového rozhodnutia.

7 — Šieste odôvodnenie rámcového rozhodnutia.

8 — Desiate odôvodnenie rámcového rozhodnutia.

3. Toto rámcové rozhodnutie nebude meniť povinnosť rešpektovať základné práva a základné právne princípy zakotvené v článku 6 Zmluvy o Európskej únii.“

Článok 4 bod 6 tohto rámcového rozhodnutia uvádza:

„Vykonávajúci súdny orgán môže odmietnuť vykonať európsky zatykač:

18. Ak je európsky zatykač vydaný na výkon trestu alebo ochranného opatrenia, musí v súlade s článkom 2 rámcového rozhodnutia ísť o trest alebo ochranné opatrenie s minimálnou dĺžkou štyri mesiace.

...

19. Ten istý článok 2 upravuje zoznam 32 trestných činov, pre ktoré, ak sú trestané vo vydávajúcom členskom štáte trestom odňatia slobody alebo ochranným opatrením, ktorých horná hranica je najmenej tri roky, európsky zatykač musí byť vykonaný, aj keď dotknuté činy nie sú trestané vo vykonávajúcom členskom štáte. Pre ostatné trestné činy môže vykonávajúci členský štát odovzdanie osoby, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, podriaďiť podmienke ich dvojitej trestnosti.

ak európsky zatykač bol vydaný na účely výkonu trestu alebo ochranného opatrenia, ak sa požadovaná osoba zdržiava alebo je štátnym občanom alebo má trvalý pobyt vo vykonávajúcom členskom štáte a tento štát sa zaviazal, že vykoná rozsudok alebo ochranné opatrenie v súlade so svojimi vnútroštátnymi právnymi predpismi.“

20. Články 3 a 4 rámcového rozhodnutia sa venujú dôvodom na povinné nevykonanie európskeho zatykača a dôvodom na nepovinné nevykonanie európskeho zatykača.

21. Tento dôvod na nepovinné nevykonanie je doplnený článkom 5 bodom 3 rámcového rozhodnutia uplatniteľným v prípade, ak je európsky zatykač vydaný na účely trestného stíhania. Podľa tohto ustanovenia môže odovzdanie osoby, na ktorú bol vydaný takýto európsky zatykač, podliehať podmienke, že táto osoba, ak je občanom alebo osobou s trvalým pobytom vo vykonávajúcom členskom štáte, bude po vypočutí vrátená do tohto štátu s cieľom výkonu trestu alebo ochranného opatrenia, ktorý bol proti nej vydaný vo vydávajúcom členskom štáte.

B — *Rozsah pôsobnosti týchto ustanovení rámcového rozhodnutia podľa rozsudku Kozłowski*

22. Skutkový a právny kontext citovaného rozsudku Kozłowski je takýto.

23. Nemecký súdny orgán predložil návrh na vydanie pána Kozłowského, poľského štátneho príslušníka, na základe európskeho zatykača vydaného poľským súdom na účely výkonu trestu odňatia slobody v trvaní päť mesiacov uloženého právoplatným rozsudkom.

24. Pán Kozłowski sa nachádzal vo väzení v Stuttgarte (Nemecko), kde si odpykával trest odňatia slobody v trvaní tri roky a šesť mesiacov, na ktorý bol odsúdený nemeckými súdmi za mnoho podvodov spáchaných v Nemecku.

25. Pán Kozłowski bol slobodný a bezdetný. Nemecký jazyk ovládal málo, takmer vôbec. Na územie Nemecka vstúpil vo februári 2005 a pobýval tam s niekoľkými prestávkami, najmä počas vianočných sviatkov, až do zatknutia 10. mája 2006. Pracoval príležitostne na stavbách. So svojím vydaním poľským súdnym orgánom nesúhlasil a chcel po prepustení na slobodu zostať v Nemecku.

26. Článok 4 bod 6 rámcového rozhodnutia bol do nemeckého práva prebratý rôznymi ustanoveniami podľa toho, či je dotknutá osoba nemeckým, alebo cudzím štátnym príslušníkom.

27. Pokiaľ ide o nemeckých štátnych príslušníkov, ich vydanie na účely výkonu trestu je možné len vtedy, ak s tým stíhaná osoba súhlasí.⁹ Pokiaľ ide o cudzincov, ktorých obvyklé bydlisko sa nachádza na nemeckom území, bez ohľadu na to, či sú štátnymi príslušníkmi iného členského štátu, alebo tretieho štátu, ich vydanie na účely výkonu trestu môže byť odmietnuté, ak dotknutá osoba neudelí súhlas so svojím vydaním a ak prevažuje jej záujem hodný ochrany na výkone trestu na nemeckom území.¹⁰

28. Táto právna úprava nadväzuje na rozhodnutie Bundesverfassungsgericht (Nemecko) vydané 18. júla 2005, ktorým bol predchádzajúci zákon vyhlásený za neústavný z dôvodu, že neprimerane zasahoval do základného

9 — Článok 80 ods. 3 zákona o medzinárodnej súdnej pomoci v trestnej oblasti (Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen) z 23. decembra 1982 v znení zákona o európskom zatykači (Europäisches Haftbefehlsgesetz) z 20. júla 2006 (BGBl. 2006 I, s. 1721).

10 — Článok 83b ods. 2 zákona o medzinárodnej súdnej pomoci v trestnej oblasti.

práva každého Nemca, a to do práva nebyť vydaný.¹¹

29. Oberlandesgericht (Nemecko) bol postavený pred dve otázky. Jednak mal určiť, či sa pán Kozłowski zdržiaval alebo mal trvalý pobyt na nemeckom území v zmysle článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia. Presnejšie si kládol otázku, aké dôsledky majú byť na účely tohto posúdenia vyodené po prvé z prerušenia pobytu pána Kozłowského v Nemecku v rokoch 2005 a 2006, po druhé zo skutočnosti, že pán Kozłowski viac ako tri mesiace po svojom vstupe na územie Nemecka nevykonával žiadnu činnosť a svoju obživu si zaistoval páchaním trestných činov, takže oprávnenosť jeho pobytu v Nemecku sa javila neistá, a po tretie zo skutočnosti, že pán Kozłowski sa nachádzal vo väzení.

30. Oberlandesgericht sa pýtal na súlad nemeckého práva zabezpečujúceho prebratie článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia so zásadou zákazu diskriminácie. Obzvlášť chcel, aby Súdny dvor rozhodol o otázke, či a v akej miere bolo možné rozlišovať medzi vlastnými štátnymi príslušníkmi a cudzími štátnymi príslušníkmi, ktorí sú občanmi Únie.

11 — Článok 16 ods. 2 Ústavy Spolkovej republiky Nemecko (Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland) stanovuje:
„Žiaden Nemec nemôže byť vydaný do zahraničia. Zákon môže stanoviť odlišnú úpravu na vydávanie do členského štátu Európskej únie alebo medzinárodnému súdu, ak sú zaručené zásady právneho štátu.“

31. Oberlandesgericht položil Súdnemu dvoru tieto dve prejudiciálne otázky:

„1. Odporuje domnienke, že osoba má ‚bydlisko‘ alebo ‚pobyt‘ na území [vykonávajúceho] členského štátu na účely uplatnenia článku 4 bodu 6 [rámcového rozhodnutia] skutočnosť, že dotknutá osoba

a) sa nepretržite nezdržiava na území [vykonávajúceho] členského štátu;

b) sa tam nezdržiava v súlade s vnútroštátnym právom o pobyte;

c) opakovane tam pácha trestnú činnosť a/alebo

d) je tam vo výkone trestu odňatia slobody?

2. Je v súlade s právom Spoločenstva, najmä so zásadou zákazu diskriminácie a so zavedením občianstva Únie podľa článku 6 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii v spojení s článkom 12, článkom 17 a nasl. Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, prebratie článku 4 bodu 6 [rámcového rozhodnutia] takým spôsobom, že vydanie vlastných štátnych príslušníkov [vykonávajúceho] členského štátu na účely výkonu trestu proti ich vôli je vždy neprípustné, ale vydanie príslušníkov iných členských štátov sa aj proti ich vôli môže povoliť na základe posúdenia príslušných orgánov štátu, a v prípade kladnej odpovede, majú sa uvedené zásady zohľadňovať prinajmenšom pri výkone uvedeného posudzovania?“
- na účely určenia, či existujú medzi požadovanou osobou a vykonávajúcim členským štátom väzby umožňujúce konštatovať, že na túto osobu sa vzťahuje termín „zdržiava sa“ v zmysle uvedeného článku 4 bodu 6, je úlohou vykonávajúceho súdneho orgánu uskutočniť celkové posúdenie viacerých objektívnych okolností charakterizujúcich situáciu tejto osoby, medzi ktorými sú najmä dĺžka, povaha a podmienky pobytu požadovanej osoby, ako aj rodinné a hospodárske vzťahy, ktoré táto osoba udržuje s vykonávajúcim členským štátom.“

32. V už citovanom rozsudku Kozłowski Súdny dvor odpovedal iba na prvú otázku. Rozhodol takto:

„Článok 4 bod 6 [rámcového rozhodnutia] sa má vykladať v tom zmysle, že:

- požadovaná osoba „má trvalý pobyt“ vo vykonávajúcom členskom štáte, ak si založila svoj skutočný pobyt v tomto členskom štáte a „zdržiava sa“ v tomto štáte, ak v nadväznosti na dlhodobý pobyt v určitej dĺžke v tomto členskom štáte nadobudla väzby s týmto štátom na podobnej úrovni ako v prípade pobytu,
- význam a dosah termínov „zdržiava sa“ a „má trvalý pobyt“ nie sú v rámcovom rozhodnutí definované,
- termín „zdržiava sa“ nemôže byť vykladaný rozširujúco tak, aby v sebe zahŕňal, že vykonávajúci súdny orgán môže zamietnuť výkon európskeho zatykača z jednoduchého dôvodu, že požadovaná osoba sa dočasne nachádza na území vykonávajúceho členského štátu.

- Nemôže byť vykladaný ani v tom zmysle, že požadovaná osoba, ktorá sa v ňom zdržiava určitý čas, nie je v nijakom prípade spôsobilá vytvoriť si s týmto štátom väzby, ktoré by mohli odôvodniť použitie tohto dôvodu na nepovinné nevykonanie,
- termín „zdržiava sa“ je relevantný na určenie pôsobnosti článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia,
 - termíny „zdržiava sa“ a „má trvalý pobyt“ musia byť v Únii definované jednotne, a preto členské štáty nemôžu priznať týmto termínom širší dosah, ako je ten, ktorý vyplýva z tejto definície,
 - na určenie, či sa v konkrétnej situácii uplatní dôvod na nevykonanie, uvedený v článku 4 bode 6 rámcového rozhodnutia, musí vykonávajúci súdny orgán najprv iba určiť, či požadovaná osoba je štátnym príslušníkom, má trvalý pobyt alebo sa zdržiava v tomto štáte, potom, ak je to tak, v druhom rade musí posúdiť, či existuje legitímny záujem odôvodňujúci skutočnosť, že trest uložený vo vydávajúcim členskom štáte bude vykonaný na území vykonávajúceho členského štátu,
 - v tejto súvislosti má článok 4 bod 6 rámcového rozhodnutia za cieľ najmä umožniť vykonávajúcemu súdному orgánu priznať osobitný význam možnosti zvýšiť šance na opätovné začlenenie požadovanej osoby,
 - v dôsledku toho sa termíny „má trvalý pobyt“ a „zdržiava sa“ týkajú situácií, v ktorých osoba, ktorej sa európsky zatykač týka, si buď založila svoj skutočný pobyt vo vykonávajúcim členskom štáte, alebo nadobudla v nadväznosti na dlhodobý pobyt v určitej dĺžke v tom istom štáte väzby s týmto štátom na podobnej úrovni ako v prípade pobytu,
 - na určenie, či v konkrétnej situácii má požadovaná osoba takéto väzby, je opodstatnené uskutočniť celkové posúdenie viacerých objektívnych okolností charakterizujúcich situáciu tejto osoby, medzi ktorými sú najmä dĺžka, povaha a podmienky pobytu požadovanej osoby, ako aj rodinné a hospodárske vzťahy, ktoré táto osoba udržiava s vykonávajúcim členským štátom,

- v rámci celkového posúdenia nemôže mať niektorá z okolností sama osebe rozhodujúci význam,

II — Skutkový a právny rámec vnútroštátneho rozhodnutia

- pokiaľ ide o okolnosti, ktoré uvádza vnútroštátny súd, skutočnosť, že požadovaná osoba sa nezdržiavala v tomto štáte nepretržite, a skutočnosť, že sa v ňom nezdržiava v súlade s vnútroštátnym právom o vstupe a pobyte cudzincov, samy osebe nevylučujú, že sa táto osoba „zdržiava“ v tomto štáte, ale môžu byť relevantné,

A — Situácia požadovanej osoby

- okolnosť, že požadovaná osoba opakovane pácha trestnú činnosť vo vykonávajúcom členskom štáte, a skutočnosť, že je tam vo výkone trestu odňatia slobody, nie sú relevantné na určenie, či sa dotknutá osoba „zdržiava“ v tomto štáte, ale môžu byť relevantné, pokiaľ sa táto osoba v uvedenom štáte „zdržiava“, v rámci preskúmania, či existuje legitímny dôvod na nevykonanie.

35. Pán Wolzenburg bol odsúdený niekoľkými nemeckými súdmi na nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní jedného roka a deviatich mesiacov za spáchanie viacerých deliktov, najmä za dovoz marihuany do Nemecka.

36. Prokuratúra v Aachene (Nemecko) vydala 13. júla 2006 proti pánovi Wolzenburgovi na účely výkonu tohto trestu európsky zatykač, ktorý bol odoslaný 3. augusta 2006.

34. Na základe týchto kritérií uplatnených vo zvláštnej situácii pána Kozłowského sa Súdny dvor domnieval, že pán Kozłowski jednak nemá trvalý pobyt v Nemecku a jednak sa tam nezdržiava vzhľadom na dĺžku, povahu a podmienky jeho pobytu, ako aj vzhľadom na chýbajúce rodinné väzby a slabé hospodárske väzby s týmto štátom.

37. Pán Wolzenburg vstúpil na územie Holandska na začiatku júna 2005. Od 16. júna 2005 sa tam zdržiava v byte, ktorý sa nachádza vo Venle, na základe nájomnej

zmluvy uzavretej v jeho mene a v mene jeho manželky. Je vedený v evidenciách tejto obce. Na pojednávaní 30. novembra 2007 vyhlásil, že jeho manželka, ktorá tiež má nemecké štátne občianstvo, je tehotná.

38. Pán Wolzenburg vykonával počas rokov 2005 až 2007 v Holandsku činnosť v pracovnoprávnom vzťahu. Dňa 24. júla 2005 mu bolo pridelené daňové číslo a číslo sociálneho zabezpečenia. Preukázal, že na obdobie od 1. januára 2006 do 31. decembra 2008 má uzavreté zdravotné poistenie.

39. Dňa 20. septembra 2006 sa pán Wolzenburg dostavil na oddelenie pre imigráciu a naturalizáciu s cieľom jeho registrácie ako občana Európskej únie. Vnútroštátny súd uvádza, že dotknutá osoba disponuje právom na pobyt na základe práva Spoločenstva a že v súvislosti s trestnými činmi, za ktoré bola odsúdená, by nemala svoj pobyt v Holandsku stratiť.

40. Vnútroštátny súd taktiež spresnil, že skutočnosť týkajúca sa dovozu marihuany do Nemecka boli čiastočne spáchané v Holandsku, takže dotknutá osoba by mohla byť stíhaná v tomto členskom štáte.

B — *Holandské právo*

41. Článok 4 bod 6 rámcového rozhodnutia bol v Holandsku prebratý článkom 6 zákona o odovzdávaní osôb (*Overleveringswet*) z 29. apríla 2004¹², ktorý stanovuje:

„1. Odovzdanie holandského štátneho príslušníka môže byť povolené, ak je tento štátny príslušník požadovaný na účely trestného stíhania vedeného proti nemu a ak je podľa názoru vykonávajúceho súdneho orgánu zaručené, že pokiaľ bude vo vydávajúcim členskom štáte odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody pre skutky, pre ktoré môže byť odovzdanie povolené, bude môcť tento trest vykonať v Holandsku.

2. Odovzdanie holandského štátneho príslušníka do cudziny sa nepovolí, ak sa požaduje na účely výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený právoplatným súdnym rozhodnutím.

3. V prípade odmietnutia odovzdania do cudziny, ktoré sa zakladá výlučne na ustanoveniach druhého odseku, prokuratúra oznámi

12 — *Staatsblad* 2004, č. 195, v znení neskorších zmien (ďalej len „OLW“).

súdnemu orgánu, ktorý vydal rozhodnutie, že je pripravená vykonať rozhodnutie, a to v súlade s postupom stanoveným článkom 11 dohovoru z 21. marca 1983 o odovzdávaní odsúdených osôb (Trb. 1983, 74) alebo na základe inej uplatniteľnej zmluvy.

43. Rovnako uvádza, že tieto ustanovenia majú za cieľ podporiť opätovné začlenenie odsúdenej osoby tým, že jej bude umožnené vykonať si trest čo najbližšie sociálnemu prostrediu, do ktorého sa má opätovne začleniť.

...

5. Odseky 1 až 4 sa uplatňujú aj na cudzinca, ktorý je držiteľom povolenia na trvalý pobyt, pokiaľ ho možno v Holandsku stíhať za činy, na základe ktorých bol vydaný európsky zatykač, a pokiaľ možno predpokladať, že nestratí právo na pobyt v Holandsku v dôsledku trestu alebo opatrenia, ktoré sa mu uložia po odovzdaní do cudziny.“

44. Vnútroštátny súd však zdôrazňuje, že podľa článku 6 ods. 5 OLW sa toto ustanovenie OLW nevzťahuje na štátnych príslušníkov iného členského štátu, ktorí majú na základe článku 18 ES právo na pobyt v Holandsku, ale nemajú povolenie na trvalý pobyt.

45. Vnútroštátny súd spresňuje, že takéto povolenie na trvalý pobyt je možné získať pri splnení dvoch podmienok, ktorými sú pobyt v Holandsku počas piatich rokov bez prerušenia a zaplatenie príspevku vo výške 201 eur.

III — Prejudiciálne otázky

42. Vnútroštátny súd uvádza, že ustanovenia článku 6 ods. 5 OLW sa uplatnia, pokiaľ bol európsky zatykač vydaný na účely výkonu trestu, takže ak sú podmienky v týchto ustanoveniach splnené, musí byť odovzdanie v súlade s článkom 6 ods. 2 OLW odmietnuté.

46. Skutočnosť, že dôvod na odmietnutie odovzdania, uvedený v článku 6 ods. 5 OLW, sa nevzťahuje na štátnych príslušníkov iného členského štátu, ktorí nemajú uvedené povolenie na pobyt, zasahuje podľa vnútroštátneho súdu do práv, ktoré vyvodzujú zo svojho postavenia občanov Únie.

47. Rechtbank Amsterdam sa po tom, čo pripomenul, že podľa rozsudku zo 16. júna 2005, Pupino¹³, je vnútroštátny súd povinný vykladať svoje vnútroštátne právo v súlade s rámcovým rozhodnutím, nie *contra legem*, rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

skeho zatykača legálne zdržiavali minimálne počas určitého obdobia vo vykonávacom členskom štáte na základe článku 18 ods. 1 ES?

- „1. Majú sa medzi osoby, ktoré sa zdržiavajú alebo majú trvalý pobyt vo vykonávacom členskom štáte v zmysle článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia, [zahrnúť] také osoby, ktoré nemajú štátnu príslušnosť vykonávajúceho členského štátu, ale iného členského štátu, a ktoré sa na základe článku 18 ods. 1 ES legálne zdržiavajú vo vykonávacom členskom štáte, a to bez ohľadu na dĺžku trvania tohto legálneho pobytu?
- b) V prípade kladnej odpovede na druhú otázku písm. a), aké sú podmienky, ktoré možno uložiť vo vzťahu k dĺžke trvania legálneho pobytu?
3. V prípade kladnej odpovede na druhú otázku písm. a), môže vykonávajúci členský štát okrem požiadavky týkajúcej sa dĺžky trvania legálneho pobytu uložiť ďalšie administratívne požiadavky, ako je povinnosť mať povolenie na trvalý pobyt?
2. a) V prípade kladnej odpovede na prvú otázku, majú sa pojmy uvedené v prvej otázke vykladať v tom zmysle, že sa týkajú takých osôb, ktoré nemajú štátnu príslušnosť vykonávajúceho členského štátu, ale iného členského štátu, a ktoré sa pred svojím zatknutím na základe európskeho
4. Patrí vnútroštátne opatrenie stanovujúce podmienky, za ktorých súdny orgán vykonávajúceho členského štátu odmietne európsky zatykač na účely výkonu trestu odňatia slobody, do (vecnej) pôsobnosti Zmluvy ES?

13 — C-105/03, Zb. s. I-5285.

5. Kedže

- článok 6 [ods. 2 a 5] [OLW] obsahuje pravidlá, ktoré zaobchádzajú rovnako s holandskými štátnymi príslušníkmi a s osobami, ktoré nemajú holandskú štátu príslušnosť, ale sú držiteľmi holandského povolenia na trvalý pobyt,

článkom 12 ES tým, že uplatnenie rovnakého zaobchádzania sa nevzťahuje na štátnych príslušníkov iných členských štátov majúcich právo na pobyt na základe článku 18 ods. 1 ES, ktorí toto právo na pobyt nestrácajú ani v nadväznosti na právoplatné uloženie trestu odňatia slobody, avšak nie sú držiteľmi holandského povolenia na trvalý pobyt?“

a

- tieto pravidlá v súvislosti s týmito osobami vedú k povinnosti odmietnuť odovzdanie takejto osoby do cudziny, ak sa európsky zatykač týka výkonu právoplatného rozsudku odsudzujúceho na trest odňatia slobody,

zakladajú ustanovenia článku 6 [ods. 2 a 5] OLW diskrimináciu zakázanú

IV — Posúdenie

48. Prejudiciálne otázky položené vnútroštátnym súdom pokrývajú tri otázky, ktoré postupne preskúvam. Ide po prvé o to, aká musí byť dĺžka pobytu požadovanej osoby vo vykonávajúcom členskom štáte, aby sa na túto osobu hľadalo tak, že sa „zdržiava“ alebo „má trvalý pobyt“ v tomto štáte v zmysle článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia, po druhé, či uplatnenie dôvodu na nevykonanie stanoveneho v tomto ustanovení môže byť podriadené správny podmienkam, ako je držba povolenia na trvalý pobyt, a po tretie, či zásada zákazu diskriminácie uvedená v článku 12 ES bráni právnej úprave členského štátu, podľa ktorej odovzdanie štátnych príslušníkov musí byť vždy odmietnuté, zatiaľ čo odovzdanie štátnych príslušníkov iných členských štátov môže byť odmietnuté len vtedy, ak sú držiteľmi povolenia na trvalý pobyt.

A — *O dĺžke trvania pobytu vo vykonávajúcom členskom štáte*

rodinné a hospodárske väzby, ktoré má k tomuto štátu.

49. Vnútroštátny súd sa svojou prvou, ako aj druhou otázkou pod písmenami a) a b) v zásade pýta, aká má byť dĺžka trvania pobytu požadovanej osoby vo vykonávajúcom členskom štáte, aby ju bolo možné považovať za osobu, ktorá sa zdržiava alebo má trvalý pobyt v tomto štáte v zmysle článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia.

52. Toto tvrdenie vyvodil Súdny dvor zo skutočnosti, že pojmy „zdržiava sa“ a „má trvalý pobyt“ nie sú definované v rámcovom rozhodnutí, že v Únii musia byť definované jednotne, a nie extenzívne, a táto definícia musí byť podaná so zreteľom na ciele sledované článkom 4 bodom 6 rámcového rozhodnutia, medzi ktoré patrí najmä zvýšenie šance na opätovné začlenenie požadovanej osoby.

50. Odpoveď na túto otázku je podľa môjho názoru možné celkom jasne vyvodiť z už citovaného rozsudku Kozłowski. Pripomínam, že v tomto rozsudku Súdny dvor rozhodol, že osoba má trvalý pobyt vo vykonávajúcom členskom štáte, pokiaľ zriadila svoje skutočné bydlisko v tomto štáte a zdržiava sa v ňom, a pokiaľ v dôsledku nepretržitého pobytu v určitej dĺžke v tomto členskom štáte nadobudla väzby s týmto štátom, ktoré sú porovnateľné s väzbami vzniknutými na základe bydliska.

53. Z týchto údajov teda môžeme pre prejednávanú vec vyvodiť nasledujúce ponaučenie.

51. Súdny dvor spresnil, že na účely určenia, či si v konkrétnej situácii osoba takúto väzbu vytvorila, je potrebné celkovo posúdiť viaceré objektívne skutočnosti charakterizujúce situáciu tejto osoby, medzi ktoré patrí najmä dĺžka, povaha a podmienky jej pobytu vo vykonávajúcom členskom štáte, ako aj

54. Na jednej strane dĺžka trvania pobytu požadovanej osoby vo vykonávajúcom členskom štáte je jednou zo skutočností, ktoré treba zohľadniť na účely určenia, či táto osoba má s uvedeným štátom dostatočné väzby. Toto posúdenie platí tak pre pojem „má trvalý pobyt“, ako aj pre pojem „zdržiava sa“, čo potvrdzuje definícia tohto posledného uvedeného pojmu, podľa ktorej sa osoba zdržiava vo vykonávajúcom členskom štáte, pokiaľ po stálom pobyte v určitej dĺžke v tomto štáte získala väzby s uvedeným štátom, ktoré sú porovnateľné s väzbami vzniknutými na základe bydliska.

55. Na druhej strane tento pobyt musí trvať „určitú dobu“,¹⁴ to znamená významnú dĺžku, ktorá so zreteľom na celú situáciu požadovanej osoby preukáže existenciu skutočných väzieb tejto osoby k vykonávajúcemu členskému štátu.

56. Z toho vyplýva, že osobu nemožno považovať za osobu, ktorá sa zdržiava alebo má trvalý pobyt vo vykonávajúcom členskom štáte v zmysle článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia, bez ohľadu na dĺžku jej pobytu v tomto štáte. Aby bolo možné osobu považovať za osobu zdržujúcu sa na území vykonávajúceho členského štátu, nestačí, aby sa požadovaná osoba dočasne nachádzala na území tohto štátu,¹⁵ a tiež nestačí, že tam má skutočné alebo hlavné bydlisko veľmi krátko, bez toho, aby mala s týmto štátom ešte iné väzby, akými sú výkon povolania alebo prítomnosť rodinných príslušníkov.

57. Z výrazu „určitá doba“, použitého v už citovanom rozsudku Kozłowski, však rovnako vyplýva, že nie je nevyhnutné, aby sa požadovaná osoba zdržiavala v tomto štáte nepretržite počas určitej doby, napríklad piatich rokov, ako vyžaduje článok 16 smernice

Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES¹⁶ na získanie práva na trvalý pobyt. Keďže pojmy „má trvalý pobyt“ a „zdržiava sa“ musia byť v Únii definované jednotne, nemôže členský štát vyžadovať povinnú legálnu dĺžku pobytu. Podľa môjho názoru je holandské právo v rozpore s rámcovým rozhodnutím v tom, že podmieňuje odmietnutie odovzdania štátneho príslušníka iného členského štátu povinnosťou nepretržitého pobytu tejto osoby v dĺžke piatich rokov v Holandsku.

58. Otázka, či dĺžka pobytu požadovanej osoby vo vykonávajúcom členskom štáte je dostatočná, aby sa na ňu mohol vzťahovať dôvod na nevykonanie stanovený v článku 4 bode 6 rámcového rozhodnutia, spočíva teda na konkrétnom posúdení tejto doby, s prihliadnutím na ďalšie objektívne relevantné skutočnosti, ktoré charakterizujú situáciu tejto osoby.

59. Konkrétnejšie, Súdny dvor opísal metódu analýzy, ktorú musí vykonávajúci súdny orgán uskutočniť, aby určil, či sa dôvod na nevykonanie uplatní. Tento súdny orgán musí najprv iba určiť, či osoba je štátnym príslušníkom tohto štátu, má v ňom trvalý pobyt alebo sa v ňom zdržiava, potom, ak je to tak, v druhom rade musí posúdiť, či existuje legitímny

14 — Rozsudok Kozłowski, už citovaný, bod 46.

15 — Tamže, bod 36.

16 — Smernica z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS. Text s významom pre EHP (Ú. v. EÚ L 158, s. 77; Mim. vyd. 05/05, s. 46).

záujem odôvodňujúci skutočnosť, že trest uložený vo vydávajúcom členskom štáte bude vykonaný na území vykonávajúceho členského štátu.¹⁷ Opätovné začlenenie požadovanej osoby z tohto uhla pohľadu je iba jedným z týchto legitímnych záujmov.

so zreteľom na jeho kontext a cieľ, ktorý sleduje.¹⁹ Pojmy, ktoré podmieňujú uplatnenie predmetného ustanovenia práva Spoločenstva, musia byť v každom prípade posúdené s prihliadnutím na cieľ, ktorý sledujú.

60. Nie som presvedčený týmto výkladom článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia.

61. So zreteľom na podmienky uvedené v tomto článku a na systematicku rámcového rozhodnutia nie je zrejmé, aký legitímny záujem môže byť sledovaný týmto ustanovením. Okrem toho je potrebné pripomenúť, že článok 4 bod 6 rámcového rozhodnutia stanovuje výnimku zo zásady odovzdania, uvedenú v článku 1 ods. 2 tohto rozhodnutia, takže nemôže byť vykladaná extenzívne, ako to Súdny dvor uviedol v súvislosti s pojmom „zdržiava sa“.¹⁸

62. Táto metóda analýzy na účely použitia článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia sa nezdá byť v súlade s metódou výkladu pojmu uvedeného v akte Spoločenstva, podľa ktorého pokiaľ tento pojem nie je definovaný v uvedenom akte a tento akt ani neodkazuje na právo členských štátov, musí byť definovaný

63. Domnievam sa teda, že v každej konkrétnej situácii musí vykonávajúci súdny orgán pri určovaní, či sa požadovaná osoba „zdržiava“ alebo „má trvalý pobyt“ vo vykonávajúcom členskom štáte v zmysle článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia, preskúmať, či táto osoba má s týmto štátom také väzby, že výkon trestu v tomto štáte sa zdá byť nevyhnutný na podporu jej opätovného začlenenia. Vzhľadom na tento cieľ bol obsah uvedených pojmov definovaný Súdny dvorom v už citovanom rozsudku Kozłowski a musí byť v každom konkrétnom prípade takto posúdený.

64. Miesto, kde sa osoba, ktorá má vykonať trest odňatia slobody alebo ochranné opatrenie, zdržiava alebo má trvalý pobyt, je relevantné pre jej opätovné začlenenie, lebo toto začlenenie umožňuje uvedenej osobe nájsť svoje miesto v spoločnosti, to znamená rodinné, sociálne a pracovné prostredie, v ktorom žila pred svojím odsúdením a do ktorého sa pravdepodobne vráti po uplynutí trestu.

17 — Rozsudok Kozłowski, už citovaný, bod 44.

18 — Tamže, bod 36.

19 — Tamže, bod 42.

65. Členské štáty Rady Európy vo svojich odporúčaniach k väzenským pravidlám²⁰ vyjadrili želanie, aby väznenie bolo v čo najväčšej miere organizované za podmienok umožňujúcich väzňovi udržať a posilniť väzby so svojou rodinou. Výkon trestu tiež musí dať väzňovi pocit, že nie je vylúčený zo spoločnosti. Výkon trestu musí ďalej uľahčiť získanie zamestnania alebo návrat do zamestnania po uplynutí trestu prostredníctvom programu prípravy na prepustenie, vypracovanému vo väzenskom zariadení alebo prostredníctvom podmieneného prepustenia na slobodu pod dohľadom.²¹

66. Vykonanie týchto odporúčaní preto vyžaduje, aby výkon trestu alebo ochranného opatrenia v čo najmenšej možnej miere prerušil väzby väzňa s jeho rodinou, ako aj s jeho sociálnym a pracovným prostredím.

67. So zreteľom na tieto úvahy musí vykonávajúci súdny orgán v konkrétnej situácii posúdiť, či sa požadovaná osoba „zdržiava“ alebo „má trvalý pobyt“ vo vykonávajúcom členskom štáte v zmysle článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia.

20 — Pozri najmä odporúčanie č. R (87) 3 Výboru ministrov členských štátov o európskych väzenských pravidlách prijaté 12. februára 1987 a nahradené odporúčaním Rec(2006)2 prijatým 11. januára 2006. Pozri tiež Dohovor Rady Európy o odovzdávaní odsúdených osôb z 21. marca 1983. Sociálna funkcia je taktiež spomenutá v rezolúcii Európskeho parlamentu o dodržiavaní ľudských práv v Európskej únii (1997) (Ú. v. ES C-98, 1999, s. 279), v ktorej táto inštitúcia pripomenula, že trest má plniť nápravnú a resocializačnú funkciu a že cieľom bolo v tejto miere humánne a sociálne opätovné začlenenie väzňa (bod 78).

21 — Odporúčanie č. R (87) 3, body 24, 103 a 107, ako aj Rec(2006)2, body 63, 68-1 a 86.

68. Z toho vyplýva, že táto osoba by podľa môjho názoru mohla byť považovaná za osobu, ktorá má trvalý pobyt vo vykonávajúcom členskom štáte v zmysle článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia, aj keď sa tam zdržiava krátku dobu, pokiaľ však má s týmto štátom dostatočne silné väzby, akým sú skutočnosti, že v tomto štáte má svoje hlavné bydlisko, žije v ňom so svojou rodinou a vykonáva v ňom pracovnú činnosť.

69. Pokiaľ ide o situáciu pána Wolzenburga, domnievam sa, že v zmysle článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia môže byť považovaný za osobu s trvalým pobytom v Holandsku, keďže v okamihu doručenia európskeho zatykača, ktorý bol voči nemu vydaný, holandským orgánom mal v tomto štáte hlavné bydlisko viac ako jeden rok, žil v ňom so svojou manželkou a vykonával tam pracovnú činnosť.

70. Vzhľadom na tieto skutočnosti navrhujem odpovedať, že doba pobytu požadovanej osoby vo vykonávajúcom členskom štáte na základe európskeho zatykača na účely určenia, či sa táto osoba zdržiava alebo má trvalý pobyt v tomto štáte v zmysle článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia, musí byť dostatočná, aby bolo možné určiť, že so zreteľom na ďalšie objektívne skutočnosti, ktoré charakterizujú konkrétnu situáciu tejto

osoby, má uvedená osoba s týmto štátom väzby, ktoré umožňujú domnievať sa, že výkon trestu odňatia slobody vo vykonávajúcom členskom štáte podporí jej opätovné začlenenie.

B — O možnosti podmieniť uplatnenie dôvodu na nevykonanie uvedeného v článku 4 bode 6 rámcového rozhodnutia dodatočnými správnyimi podmienkami, ako je držba povolenia na trvalý pobyt

71. Vnútroštátny súd sa svojou treťou otázkou v podstate pýta, či článok 4 bod 6 rámcového rozhodnutia má byť vykladaný v tom zmysle, že uplatnenie dôvodu na nevykonanie uvedeného v tomto ustanovení môže byť podmienené dodatočnými správnyimi podmienkami, ako je držba povolenia na trvalý pobyt.

72. Už citovaný rozsudok Kozłowski poskytol poznatky k odpovedi na túto otázku. V tomto rozsudku Súdny dvor rozhodol o otázke, či požadovaná osoba môže byť považovaná za osobu, ktorá sa vo vykonávajúcom členskom štáte „zdržuje“ alebo v ňom „má trvalý pobyt“, zatiaľ čo sa v ňom nezdržiava v súlade s vnútroštátnou právnou úpravou týkajúcou sa vstupu a pobytu cudzincov. Oberlandesgericht Stuttgart položil túto otázku preto, lebo

pán Kozłowski viac ako tri mesiace po svojom vstupe na územie Nemecka nevykonával nijakú činnosť a svoju obživu si zabezpečoval páchaním trestnej činnosti.²²

73. Podľa Súdneho dvora táto okolnosť sama osebe nevylučuje, aby požadovaná osoba mohla byť považovaná za osobu, ktorá sa zdržuje vo vykonávajúcom členskom štáte, ale môže predstavovať relevantný prvok na posúdenie, či je táto podmienka splnená.

74. Z týchto skutočností vyplýva, že na zodpovedanie skúmanej otázky, ako uvádza sám vnútroštátny súd, je potrebné vychádzať zo skutočnosti, že štátny príslušník iného členského štátu vyvodzuje svoje právo na pobyt vo vykonávajúcom členskom štáte z článku 18 ES, prípadne z výkonu hospodárskej činnosti na základe slobody pohybu stanovenej Zmluvou ES a že toto právo môže byť uvedeným štátom spochybnené len za podmienok, ktoré sú v súlade s právom Spoločenstva.

75. Podľa článku 17 ods. 1 ES každá osoba, ktorá má štátnu príslušnosť členského štátu, je občanom Únie a podľa článku 18 ods. 1 ES každý občan Únie má právo slobodne sa

22 — Je potrebné pripomenúť, že podľa článku 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38 má členský štát právo podmieniť pobyt občana Únie na svojom území na dobu viac ako tri mesiace podmienkou, že tento občan má dostatočné zdroje pre samého seba a svojich rodinných príslušníkov, aby sa nestali záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu.

pohybovať a zdržiavať na území členských štátov, pričom podlieha obmedzeniam a podmienkam ustanoveným v tejto zmluve a v opatreniach prijatých na ich vykonanie. Je taktiež nesporné, že postavenie občana Únie tvorí základný status každého štátneho príslušníka členského štátu a že dôsledkom práva, zaručeného Zmluvou ES, vykonávať hospodársku činnosť v členskom štáte podľa svojho výberu, nezávislú alebo v pracovnom pomere, je právo na pobyt v tomto štáte.

76. Ako uvádza sám vnútroštátny súd, toto právo na pobyt nie je podmienené správnymi podmienkami, ako je držba povolenia na trvalý pobyt. Takáto podmienka nie je obsiahnutá medzi podmienkami uvedenými v Zmluve ES ani medzi podmienkami obsiahnutými v smernici 2004/38, na rozdiel od podmienky disponovať dostatočnými zdrojmi na pobyt dlhší ako tri mesiace a podmienky, že nebude predstavovať hrozbu pre verejný poriadok a verejnú bezpečnosť predmetného hostiteľského členského štátu, čo bolo predmetom veci, ktorá viedla k už citovanému rozsudku Kozłowski.

77. Navyše držba povolenia na trvalý pobyt nie je uvedená ani medzi podmienkami na uplatnenie dôvodu na nevykonanie uvedeného v článku 4 bode 6 rámcového rozhodnutia.

78. Z toho vyplýva, že nesplnenie povinnosti držby nemôže vylúčiť uplatnenie tohto dôvodu na nevykonanie ani nemôže pred-

stavovať rozhodnú skutočnosť, ktorá by mohla byť zohľadnená na účely jeho uplatnenia.

79. So zreteľom na tieto skutočnosti navrhujem odpovedať na tretiu otázku tak, že článok 4 bod 6 rámcového rozhodnutia má byť vykladaný v tom zmysle, že uplatnenie dôvodu na nevykonanie uvedeného v tomto ustanovení, nemôže byť podmienený dodatočnými správnymi podmienkami, ako je držba povolenia na trvalý pobyt.

80. Len na doplnenie uvádzam, že holandské právo tiež podmieňuje uplatnenie tohto dôvodu na nevykonanie dvomi dodatočnými podmienkami. Je nevyhnutné, aby požadovaná osoba mohla byť stíhaná v Holandsku za skutky, pre ktoré bol európsky zatykač vydaný, a tiež aby bolo možné predpokladať, že v dôsledku trestu alebo ochranného opatrenia, ktoré jej bolo uložené po odovzdaní, nestráca svoje právo na pobyt v tomto členskom štáte.

81. Vnútroštátny súd sa Súdneho dvora nepýtal na súlad takýchto podmienok s rámcovým rozhodnutím, lebo konštatoval, že v prejednávanej veci boli splnené. Uvádzam však, že prvá z týchto podmienok, podľa ktorej musí byť možné stíhať požadovanú osobu vo

vykonávajúcom členskom štáte za skutky, ktoré viedli k odsúdeniu a na základe ktorých bol vydaný európsky zatykač, nie je podľa môjho názoru v súlade s rámcovým rozhodnutím.

82. Článok 4 bod 6 tohto rámcového rozhodnutia stanovuje výlučne ako podmienky uplatnenia po prvé, aby požadovaná osoba bola štátnym príslušníkom vykonávajúceho členského štátu, zdržiavala sa v ňom alebo v ňom mala trvalý pobyt, a po druhé, aby sa tento štát zaviazal vykonať trest alebo ochranné opatrenie v súlade so svojím vnútroštátnym právom. Okrem toho Súdny dvor, ako som uviedol, rozhodol, že pojmy „zdržiava sa“ alebo „má trvalý pobyt“ musia byť predmetom jednotného výkladu vo všetkých členských štátoch. Táto analýza pojmov, ktoré podmieňujú uplatnenie dôvodu na nevykonanie uvedeného v článku 4 bode 6 rámcového rozhodnutia, má podľa môjho názoru za následok, že členský štát nemôže podmieniť uplatnenie takéhoto dôvodu dodatočnou podmienkou, ktorá nie je uvedená v tomto ustanovení.

83. Predmetná dodatočná podmienka nemôže byť odôvodnená cieľom sledovaným článkom 4 bodom 6 rámcového rozhodnutia, ktorým je opätovné začlenenie požadovanej osoby. *A priori* neexistuje žiadna väzba medzi spáchaním trestného činu a miestom, kde osoba sústredila svoje záujmy, a kde teda väznenie má väčšiu šancu uľahčiť jej opätovné začlenenie.

84. Pokiaľ ide o druhú podmienku, podľa ktorej požadovaná osoba nemôže stratiť svoje právo na pobyt vo vykonávajúcom členskom štáte, táto podmienka sa zdá byť v súlade s rámcovým rozhodnutím, keďže cieľ opätovného začlenenia sledovaný článkom 4 bodom 6 tohto rozhodnutia implicitne predpokladá, že požadovaná osoba sa bude môcť zdržiavať v tomto štáte, a keďže právo na pobyt občana Únie v členskom štáte, ktorého nie je štátnym príslušníkom, nie je bezpodmienečné.

85. Iba pripomínam, že ak môže byť občan Únie po spáchaní trestného činu v členskom štáte zbavený svojho práva na pobyt v tomto štáte, môže k tomu dôjsť iba na základe rozhodnutia o vyhostení prijatého v súlade s veľmi obmedzujúcimi podmienkami stanovenými v článkoch 27 až 33 smernice 2004/38.

86. Takéto rozhodnutie môže byť prijaté len za výnimočných okolností, a to pokiaľ správanie dotknutej osoby predstavuje skutočné, aktuálne a dostatočne vážne ohrozenie základného záujmu spoločnosti. Okrem toho pred prijatím rozhodnutia o vyhostení z územia z dôvodov verejného záujmu alebo verejného poriadku musí hostiteľský členský štát zohľadniť najmä dĺžku pobytu dotknutej osoby na jeho území, jej vek, jej zdravotný stav, jej rodinnú a hospodársku situáciu, jej sociálnu a kultúrnu integráciu v tomto štáte, ako aj intenzitu jej väzieb s jej krajinou pôvodu.

C — Predbežný záver

87. So zreteľom na predchádzajúce úvahy by teda malo byť možné, aby požadovaná osoba, ktorá sa nachádza v situácii pána Wolzenburga, bola považovaná za osobu, ktorá sa zdržiava alebo má trvalý pobyt v Holandsku v zmysle článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia, a teda aby sa na ňu mohol vzťahovať dôvod na nevykonanie uvedený v tomto ustanovení.

88. Ako to vyplýva aj z už citovaného rozsudku Pupino a ako to pripomenul vnútroštátny súd, v súlade so zásadou konformného výkladu prislúcha vnútroštátnym súdom vykladať ich vnútroštátne právo v čo najširšom rozsahu vo svetle znenia a cieľa rámcového rozhodnutia na účely dosiahnutia výsledku, ktorý toto rozhodnutie sleduje.²³ Táto povinnosť však zaniká, pokiaľ vnútroštátne právo nie je možné vykladať v súlade s rámcovým rozhodnutím, keďže zásada konformného výkladu nemôže slúžiť ako základ na výklad *contra legem*.²⁴

89. V rozsudku z 5. októbra 2004, Pfeiffer a i.²⁵, však Súdny dvor spresnil, v akej miere môže byť táto prekážka prekonaná vďaka zásade rovnocennosti. Podľa Súdneho dvora, pokiaľ za určitých okolností vnútroštátne právo na základe uplatnenia metód výkladu uznaných Súdnyim dvorom umožňuje

vykladať ustanovenie vnútroštátneho právneho poriadku takým spôsobom, aby bolo možné vyhnúť sa rozporu s inou právnou normou alebo aby bol na tento účel znížený dosah tohto ustanovenia tým, že sa uplatní iba v prípade zlučiteľnom s uvedenou normou, má súd povinnosť používať rovnaké metódy na účely dosiahnutia cieľa sledovaného dotknutou smernicou.²⁶ Tento výklad rozsahu pôsobnosti zásady konformného výkladu je použiteľný v prípade rámcového rozhodnutia.

90. V prejednávanej veci vnútroštátny súd neuviedol, či a v akej miere mu metódy výkladu uznané jeho vnútroštátnym právom umožňujú vyriešiť rozpor medzi článkom 6 OLW a článkom 4 bodom 6 rámcového rozhodnutia takým spôsobom, aby voči osobe nachádzajúcej sa v situácii pána Wolzenburga mohlo byť prijaté rozhodnutie o tom, že nebude odovzdaná a že trest bude vykonaný v Holandsku.

91. Vnútroštátny súd neuviedol, v akom zmysle sú štvrtá a piata otázka v tejto súvislosti relevantné, teda či sporná vnútroštátna právna úprava je v rozpore so zásadou zákazu diskriminácie uvedenej v článku 12 ES. Nedá sa však vylúčiť, že na základe metód výkladu jeho vnútroštátneho práva bude možnosť, že vnútroštátny súd dosiahne výsledok požadovaný rámcovým rozhodnutím, závisieť od odpovede na túto

23 — Rozsudok Pupino, už citovaný, bod 43.

24 — Tamže, bod 47.

25 — C-397/01 až C-403/01, Zb. s. I-8835.

26 — Bod 116.

otázku. Štvrtá a piata otázka, ktorých prípustnosť nebola spochybnená, nemôžu byť považované za zjavne bezvýznamné na vyriešenie sporu vo veci samej, takže navrhujem Súdnemu dvoru, aby ich preskúmal.

D — O súlade sporného režimu so zásadou zákazu diskriminácie

92. Vnútroštátny súd sa svojou štvrtou a piatou otázkou pýta, či vnútroštátna právna úprava je zlučiteľná s článkom 12 ES, ktorý v rámci uplatnenia Zmluvy ES zakazuje akúkoľvek diskrimináciu na základe štátnej príslušnosti.

93. Vnútroštátny súd sa v podstate tiež pýta, či článok 12 ES, vykladaný v spojení s článkom 4 bodom 6 rámcového rozhodnutia, bráni právnej úprave členského štátu, ktorá stanovuje, že odovzdanie jeho vlastných štátnych príslušníkov na účely výkonu európskeho zatykača musí byť odmietnuté, zatiaľ čo odovzdanie štátnych príslušníkov iných členských štátov, ktorí sa zdržiavajú alebo majú trvalý pobyt vo vykonávajúcom členskom štáte v zmysle tohto ustanovenia rámcového rozhodnutia, môže byť odmietnuté len vtedy, ak sú držiteľmi povolenia na trvalý pobyt.

94. Niektoré členské štáty, ktoré vstúpili ako vedľajší účastníci do prejednávaneho konania, požadujú, aby Súdny dvor odpovedal na túto

otázku záporne, a to z rôznych dôvodov, ktoré možno zhrnúť takto.

95. Po prvé podľa dánskej, nemeckej a rakúskej vlády článok 4 rámcového rozhodnutia priznáva členským štátom právo rozhodnúť sa, že odovzdanie môže byť v prípadoch uvedených v tomto ustanovení odmietnuté, ale tieto členské štáty neboli povinné prebrať tieto prípady do vnútroštátneho práva. Členské štáty pri rozhodovaní o použití dôvodu na nevykonanie uvedeného v článku 4 bode 6 disponujú značnou mierou voľnej úvahy, takže sú oprávnené podmieniť jeho uplatnenie, pokiaľ ide o jeho vlastných štátnych príslušníkov a štátnych príslušníkov iných členských štátov, rôznym podmienkam.

96. Po druhé podľa holandskej vlády takáto právna úprava nemôže byť posúdená z hľadiska článku 12 ES, lebo sa na ňu nevzťahuje Zmluva ES, ale spadá do oblasti policajnej a súdnej spolupráce v trestnej oblasti. Okrem toho na okolnosti, v ktorých sa nachádza pán Wolzenburg, sa Zmluva ES nevzťahuje, lebo dotknutá osoba bola zatknutá 1. augusta 2006 na základe opisu v rámci Schengenského informačného systému na účely výkonu trestu odňatia slobody.

97. Po tretie členský štát je oprávnený zakázať odovzdanie svojich vlastných štátnych príslušníkov. Podľa rakúskej vlády je tento zákaz v súlade s článkom 4 bodom 6

a článkom 5 bodom 3 rámcového rozhodnutia, ktoré obsahujú nevyvrátiteľnú domnienku, že medzi štátnymi príslušníkmi vykonávajúceho členského štátu a týmto štátom existuje blízky vzťah.

občanov Únie majú užšiu väzbu s vykonávacím členským štátom.

98. Okrem toho zákaz vydávania vlastných štátnych príslušníkov štátom je vyjadrený v článku 3 protokolu č. 4²⁷. Má tiež ísť o základnú zásadu, ktorá sa uplatňuje v iných právnych predpisoch prijatých v rámci hlavy VI Zmluvy ES týkajúcej sa policajnej a súdnej spolupráce v trestnej oblasti.²⁸

100. Prijatím článku 5 bodu 3 rámcového rozhodnutia sa zákonodarca Únie rozhodol, že s občanmi Únie, ktorí sa zdržiavajú vo vykonávajúcim členskom štáte, nie je možné zaobchádzať rovnakým spôsobom ako s občanmi Únie, ktorí sa zdržiavajú v tomto štáte bez trvalého bydliska.

99. Navyše Súdny dvor vo viacerých rozsudkoch pripustil, že členský štát môže prijať rôzne opatrenia voči svojim štátnym príslušníkom a štátnym príslušníkom iných členských štátov, pokiaľ tento rozdiel v zaobchádzaní je odôvodnený objektívnym spôsobom.²⁹ Vnútroštátna právna úprava, ktorá ako v prejednávanej veci odmieta odovzdanie vlastných štátnych príslušníkov a toto odmietnutie rozširuje iba na štátnych príslušníkov iných členských štátov, ktorí sú držiteľmi povolenia na trvalý pobyt, je objektívne odôvodnená, pretože tieto dve kategórie

1. O možnosti členských štátov neprebrať článok 4 bod 6 rámcového rozhodnutia a o ich miere voľnej úvahy v prípade jeho prebratia

101. Nemyslím si, že by rôzne zaobchádzanie stanovené predmetnou vnútroštátnou právnou úpravou bolo možné odôvodniť na základe miery voľnej úvahy, ktorou disponujú členské štáty pri prebratí článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia, a to pre tieto dva dôvody.

27 — Protokol č. 4 k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd zo 16. septembra 1963, priznávajúci určité práva a slobody iné než tie, ktoré sú už uvedené v dohovore a v prvom dodatkovom protokole k dohovoru, v znení protokolu č. 11 (ďalej len „protokol č. 4“).

28 — Dánska vláda cituje najmä článok 5 rámcového rozhodnutia Rady 2002/946/SVV z 28. novembra 2002 o posilnení trestného systému na zabránenie napomáhaniu neoprávneného vstupu, tranzitu a bydliska (Ú. v. ES L 328, s. 1; Mim. vyd. 19/06, s. 61).

29 — Dánska vláda cituje rozsudky z 23. januára 1997, Pastoors a Trans-Cap, C-29/95, Zb. s. I-285, ako aj z 29. apríla 2004, Orfanopoulos a Oliveri, C-482/01 a C-493/01, Zb. s. I-5257.

102. Predovšetkým zastávam názor, že prebratie dôvodu na nevykonanie uvedeného v článku 4 bode 6 rámcového rozhodnutia do

vnútroštátneho práva nie je ponechané na úvahe členských štátov, ale má záväzný charakter. Subsidiárne sa domnievam, že aj keby toto prebratie nemalo záväzný charakter, členský štát nemôže prijať opatrenie obsahujúce diskrimináciu na základe štátnej príslušnosti.

103. Pokiaľ ide o prvý bod, ako uviedol Súdny dvor v už citovanom rozsudku Kozłowski, dôvod na nevykonanie uvedený v článku 4 bode 6 rámcového rozhodnutia má za cieľ uľahčiť opätovné začlenenie odsúdenej osoby. Keďže táto osoba, pokiaľ ide o občana Únie, má právo pohybovať a zdržiavať sa na území všetkých členských štátov, úspech jej opätovného začlenenia sa týka nielen vykonávajúcего členského štátu, ale aj všetkých ostatných členských štátov a osôb, ktoré v nich žijú.

104. Rovnaké posúdenie možno uskutočniť, aj pokiaľ ide o štátnych príslušníkov tretích štátov. Títo štátni príslušníci, z dôvodu odstránenia kontrol na vnútorných hraniciach v schengenskom priestore, sa v rámci tohto priestoru môžu slobodne pohybovať. Môžu sa tiež pohybovať a zdržiavať sa na území všetkých členských štátov ako rodinní príslušníci štátneho príslušníka členského štátu.

105. Z toho vyplýva, že otvorenie hraníc znamenalo, že členské štáty sa stali solidárne zodpovedné za boj proti kriminalite. To je dôvod, pre ktorý sa vznik európskeho trestného priestoru zdal byť nevyhnutným, aby sa

slobody pohybu nevyužívali na ujmu verejnej bezpečnosti.

106. Prebratie článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia do práva každého členského štátu je podľa môjho názoru nutné preto, aby európsky zatykač nebol uplatnený na úkor opätovného začlenenia odsúdenej osoby, a teda na úkor legitímneho záujmu všetkých členských štátov na prevencii kriminality, čo je práve cieľ, ktorý má byť zaručený dôvodom na nevykonanie uvedeným v tomto ustanovení.

107. Preto spolu s Komisiou zastávam názor, že prvé slová článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia „vykonávajúci súdny orgán môže odmietnuť vykonať európsky zatykač“ majú byť vykladané v tom zmysle, že vykonávajúci súdny orgán musí mať vo vnútroštátnom práve možnosť brániť sa proti odovzdaniu, pokiaľ sú splnené podmienky uvedené v tomto ustanovení. Táto analýza je podľa môjho názoru potvrdená rámcovým rozhodnutím Rady 2008/909/JSVV³⁰, ktoré uľahčuje výkon trestov odňatia slobody v štáte, v ktorom tento výkon trestu môže zvýšiť šance na opätovné začlenenie odsúdenej osoby.

30 — Rámcové rozhodnutie Rady z 27. novembra 2008 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky v trestných veciach, ktorými sa ukladajú tresty odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, na účely ich výkonu v Európskej únii (Ú. v. EÚ L 327, s. 27).

108. Pokiaľ ide o druhý bod, aj keby členské štáty mali slobodu prebrať alebo neprebrať článok 4 bod 6 rámcového rozhodnutia, nemohli by v prípade takéhoto prebratia porušiť zásadu zákazu diskriminácie.

2. O uplatnení zásady zákazu diskriminácie

109. Rámcové rozhodnutie bolo istotne prijaté na základe Zmluvy EÚ, a nie na základe Zmluvy ES. Je pravda, že právo štátnej príslušnosti spadá do zvrchovanej právomoci členských štátov a že cieľom práva Spoločenstva nie je odstrániť všetky rozdiely pri zaobchádzaní v práve členského štátu medzi štátnymi príslušníkmi tohto štátu a ostatnými občanmi Únie. Povinnosti a práva, ktoré recipročne viažu členský štát s každým z jeho štátnych príslušníkov, nie sú určené na to, aby boli systematicky uplatňované na každého štátneho príslušníka iných členských štátov.³¹

110. Z tejto premisy však nemožno vyvodíť, či ustanovenia prijaté členským štátom na účely prebratia aktu spadajúceho do pôsobnosti Zmluvy EÚ úplne unikali kontrole ich zákonosti z hľadiska zásady zákazu diskriminácie.

31 — Zvláštny vzťah medzi členským štátom a jeho vlastnými štátnymi príslušníkmi bol pripomenutý v článku 17 ods. 1 ES, podľa ktorého občianstvo Únie dopĺňa štátnu príslušnosť členského štátu, ale nenahradzuje ju.

111. Z judikatúry vyplýva, že osoby, ktoré vykonali práva vyplývajúce zo slobody pohybu zaručené Zmluvou ES, sú oprávnené dovoľávať sa článku 12 ES. Výkon slobody pohybu vytvára väzbu na právo Spoločenstva nevyhnutnú na uplatnenie tohto článku.³² Súlad právnych predpisov členského štátu s týmto článkom môže byť preskúmaný, pokiaľ sa tieto právne predpisy uplatňujú na osobu, ktorá vykonáva slobodu pohybu, aj keby tieto právne predpisy spadali do oblasti vyhradenej právomoci.³³

112. Súdny dvor v už citovanom rozsudku Cowan pripustil, že britský štátny príslušník, ktorý bol napadnutý pri turistickom pobyte vo Francúzsku, bol oprávnený dovoľávať sa zásady zákazu diskriminácie vo vzťahu k francúzskemu zákonu o odškodnení obetí trestných činov, aj keď mal tento zákon povahu trestného procesného predpisu vnútroštátneho práva. V už citovanom rozsudku Garcia Avello bolo rozhodnuté, že španielske deti legálne sa zdržujúce v Belgicku sa ako občania Únie môžu dovoľávať rovnakej zásady vo vzťahu k belgickým predpisom upravujúcim priezvisko.

113. Tieto rozsudky sú súčasťou ustálenej judikatúry, podľa ktorej pri výkone vyhradenej právomoci členský štát nesmie porušovať

32 — Pozri najmä rozsudky z 2. februára 1989, Cowan, 186/87, Zb. s. 195, bod 19, a z 2. októbra 2003, Garcia Avello, C-148/02, Zb. s. I-11613, bod 29. Pozri *a contrario* rozsudok z 23. septembra 2008, Bartsch, C-427/06, Zb. s. I-07245, bod 25.

33 — Pokiaľ ide o trestné procesné normy, pozri už citovaný rozsudok Cowan, a pokiaľ ide o normy upravujúce meno osoby, pozri už citovaný rozsudok Garcia Avello.

pravidlá Zmluvy ES³⁴, medzi ktorými sa nachádza zákaz diskriminácie na základe štátnej príslušnosti uvedený v článku 12 ES. Táto judikatúra by sa mala *a fortiori* uplatniť, pokiaľ členský štát preberá akty práva Únie, akými je rámcové rozhodnutie, ako to potvrdzuje článok 47 EÚ, podľa ktorého žiadne ustanovenie Zmluvy EÚ sa nesmie dotknúť pravidiel Zmluvy ES.

114. Z toho vyplýva, že pán Wolzenburg, ktorý sa nachádza v Holandsku na základe výkonu slobôd pohybu priznaných Zmluvou ES, je ako občan Únie alebo hospodársky subjekt oprávnený dovoľávať sa článku 12 ES voči holandskej právnej úprave, ktorá stanovuje, v akých podmienkach sa naňho môže vzťahovať dôvod na nevykonanie stanovený v článku 4 bode 6 rámcového rozhodnutia.

115. Členský štát nemôže v rámci prebratia rámcového rozhodnutia porušovať zásadu zákazu diskriminácie ako základnej zásady nachádzajúcej sa najmä v článku 14 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného v Ríme 4. novembra 1950 (ďalej len „EDLP“), ako aj

v článku 21 Charty základných práv Európskej únie, vyhlásenej v Nice 7. decembra 2000³⁵.

116. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že členské štáty, pokiaľ preberajú právo Únie, sú povinné dodržiavať základné práva, ako sú zaručené EDLP a ako vyplývajú z ústavných tradícií spoločných členským štátom, ako základných zásad práva Spoločenstva.³⁶

117. Podmienky, za ktorých členský štát preberie dôvod na nevykonanie uvedený v článku 4 bode 6 rámcového rozhodnutia, sa nemôžu vyhnúť kontrole ich súladu so zásadou zákazu diskriminácie.

3. O existencii diskriminácie

118. Je nesporné, že predmetná holandská právna úprava zaviedla rozdielne zaobchádzanie založené na štátnej príslušnosti. Ako

34 — Pozri, najmä v oblasti priamych daní, rozsudok z 12. septembra 2006, Cadbury Schweppes a Cadbury Schweppes Overseas, C-196/04, Zb. s. I-7995, bod 40, a v oblasti verejnej bezpečnosti pozri rozsudok z 11. januára 2000, Kreil, C-285/98, Zb. s. I-69, body 15 a 16.

35 — Ú. v. ES C 364, s. 1. Pripomínam, že článok 21 ods. 2 tejto charty stanovuje, že „v rozsahu pôsobnosti zmluvy [ES] a zmluvy [EÚ], a bez toho, aby boli dotknuté ich osobitné ustanovenia, je zakázaná akákoľvek diskriminácia z dôvodu štátnej príslušnosti“.

36 — Rozsudok z 3. mája 2007, Advocaten voor de Wereld, C-303/05, Zb. s. I-3633, bod 45 a citovaná judikatúra.

zdôrazňuje Komisia, zatiaľ čo na holandských štátnych príslušníkov sa povinne a bezpodmienečne vzťahuje dôvod na nevykonanie, na štátnych príslušníkov iných členských štátov, ktorí sa zdržiavajú alebo majú trvalý pobyt v Holandsku v zmysle článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia, sa tento dôvod vzťahuje len vtedy, ak splnia dodatočné správne podmienky.

119. V súlade s judikatúrou zásada zákazu diskriminácie vyžaduje, aby sa s porovnateľnými situáciami nezaobchádzalo rozdielne, pokiaľ nie je takéto rozdielne zaobchádzanie objektívne odôvodnené.³⁷ Taktiež je nevyhnutné, aby predmetné rozdielne zaobchádzanie bolo nevyhnutné a primerané sledovaniu cieľu.³⁸

120. Niektoré členské štáty tvrdili, že sú oprávnené systematicky odmietajú odovzdanie ich štátnych príslušníkov a že v tejto miere situácia ich štátnych príslušníkov a štátnych príslušníkov iných členských štátov v rámci prebratia článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia nie je porovnateľná. S týmto posúdením nesúhlasím z nasledujúcich dôvodov.

121. Po prvé nemyslím si, že absolútna nemožnosť odovzdania štátnych príslušníkov

vykonávajúceho členského štátu je zlučiteľná s rámcovým rozhodnutím.

122. Konštatujem, že postavenie štátnych príslušníkov vykonávajúceho členského štátu je uvedená v článku 4 bode 6 rámcového rozhodnutia z rovnakého dôvodu ako postavenie osoby, ktorá sa „zdržiava“ alebo „má trvalý pobyt“ v tomto štáte, voči ktorým môže byť rozhodnutie o odmietnutí odovzdania vydané len na základe posúdenia konkrétnej situácie požadovanej osoby, vykonaného z prípadu na prípad vykonávaným súdnym orgánom.

123. Cieľom dôvodu na nevykonanie uvedeného v článku 4 bode 6 rámcového rozhodnutia je zvýšiť šance na opätovné začlenenie požadovanej osoby. Zákonodarca Únie tým, že uviedol postavenie štátneho príslušníka členského štátu, predpokladal, že toto postavenie zakladá domnienku o existencii väzby medzi požadovanou osobou a vykonávaným členským štátom, ktorá umožňuje domnievať sa, že odpykanie trestu v uvedenom štáte môže uľahčiť toto opätovné začlenenie.

124. Nedomnievam sa, že túto domnienku by mohol členský štát považovať za nevyvrátiiteľnú. Ako dôkaz možno poukázať na veľkú rozmanitosť ľudských situácií, s ktorými sa súdne orgány členského štátu denne stretávajú. Je možné si predstaviť prípad holand-

37 — Tamže, bod 56 a citovaná judikatúra.

38 — Rozsudok Pastoors a Trans-Cap, už citovaný, bod 26.

ského štátneho príslušníka, ktorý mnoho rokov žije v inom členskom štáte, než je Holandské kráľovstvo, v ktorom má rodinu a zamestnanie a z ktorého odíde výlučne preto, aby sa vyhol výkonu trestu, ktorý bol proti nemu vydaný v prvom uvedenom štáte. Nemyslím si, že v takejto situácii by bolo možné vysloviť nevyvrátiteľnú domnienku, že opätovné začlenenie dotknutej osoby by bolo nevyhnutne lepšie zaručené výkonom trestu v Holandsku.

125. Preto zastávam názor, že cieľ opätovného začlenenia, sledovaný prostredníctvom článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia, nemôže byť dosiahnutý bez individualizácie režimu výkonu trestu, ktorý predpokladá, že súd má úplnú súdnu právomoc a úplnú slobodu posudzovania. Tento cieľ nemôže preto podľa môjho názoru odôvodniť to, že členský štát zbaví príslušný súdny orgán úplnej posudzovacej právomoci, pokiaľ sa európsky zatykač týka vlastného štátneho príslušníka. Súdny orgán by mal mať možnosť vyhovieť žiadosti o odovzdanie, pokiaľ dotknutá osoba, ako vo vyššie uvedenom prípade, nemá žiadnu nijakú väzbu s vykonávajúcim členským štátom okrem štátnej príslušnosti.

126. Po druhé sa domnievam, že absolútna nemožnosť odovzdania štátnych príslušníkov vykonávajúceho členského štátu nie je v súlade so systematickou a s cieľmi rámcového rozhodnutia.

127. Nevydávanie vlastných štátnych príslušníkov štátom je tradičnou zásadou extradičného práva. Je uznané Európskym dohovorom o vydávaní, podpísaným členskými štátmi Rady Európy v Paríži 13. decembra 1957, ktorý vo svojom článku 6 ods. 1 písm. a) uvádza, že zmluvné strany majú možnosť odmietnuť vydanie svojich štátnych príslušníkov.

128. Zásada nevydávania vlastných štátnych príslušníkov vychádza zo suverenity štátov nad ich vlastnými štátnymi príslušníkmi, zo vzájomných povinností, ktoré ich viažu, a z nedostatku dôvery v právne systémy iných štátov. Odôvodňovaná je najmä povinnosťou štátu chrániť svojich štátnych príslušníkov proti uplatneniu zahraničného trestného systému, ktorého konanie ani jazyk nepoznajú a v rámci ktorého sa môžu len ťažko brániť.³⁹

129. Rámcové rozhodnutie jasne naznačuje upustenie od tejto zásady medzi členskými štátmi. Výslovným cieľom tohto rozhodnutia je, ako vyplýva z jeho odôvodnení a jeho článkov, najmä z článku 31, odstránenie postupu vydávania medzi členskými štátmi a nahradenie systémom odovzdávania,

39 — Deen-Racsmány, Z., Blekxtoon, R.: The Decline of the Nationality Exception in European Extradition? In: *European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice*. Zv. 13/3, s. 317 — 363. Koninklijke Brill NV, Holandsko, 2005.

v rámci ktorého môže vykonávajúci súdny orgán zabrániť tomuto odovzdaniu rozhodnutím odôvodneným špeciálnymi dôvodmi na nevykonanie, taxatívne vymenovanými v článkoch 3 a 4 rámcového rozhodnutia.

130. Rámcové rozhodnutie spočíva na zásade vzájomného uznávania. Európsky zatykač, ako je uvedený v šiestom odôvodnení tohto rámcového rozhodnutia, predstavuje prvú konkretizáciu zásady vzájomného uznávania v oblasti trestného práva, ktorú Európska rada na zasadnutí v Tampere 15. a 16. októbra 1999 označila za „základný kameň“ súdnej spolupráce.

131. Podľa tejto zásady, len čo súdny orgán prijme rozhodnutie v súlade s právom príslušného štátu, má plný a priamy účinok v celej Únii, takže príslušné orgány každého ďalšieho členského štátu musia byť pripravené na jeho vykonanie, ako keby bol vydaný súdnym orgánom ich vlastného štátu.⁴⁰ Pôsobnosť súdneho rozhodnutia už preto nie je obmedzená územím vydávajúceho členského štátu, ale rozširuje sa na celé územie Únie.

132. Z toho vyplýva, že ak súdny orgán členského štátu žiada odovzdanie osoby buď na základe právoplatného odsúdenia, alebo

z dôvodu, že táto osoba je trestne stíhaná, jeho rozhodnutie musí byť uznané a vykonané automaticky vo všetkých členských štátoch, bez iných možných dôvodov na nevykonanie, ako sú tie, ktoré sú upravené rámcovým rozhodnutím. Inými slovami, súhlasom s vybudovaním európskeho justičného priestoru a osobitne systému európskeho zatykača na základe zásady vzájomného uznávania sa členské štáty vzdali svojej suverénnej právomoci vylúčiť svojich vlastných občanov z vyšetrovaní a zo sankcií súdnych orgánov iných členských štátov.

133. Toto vzdanie sa umožnilo z dôvodu, ako sa uvádza v desiatom odôvodnení rámcového rozhodnutia, že „mechanizmus európskeho zatykača je založený na vysokej miere dôvery medzi členskými štátmi“.

134. Uvedená dôvera je najskôr vyjadrená tým, že členské štáty sa vzdali výkonu práva stíhania obsiahnutého v zásade *ne bis in idem* upravenej v článku 54 dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda⁴¹, podľa

40 — Pozri v tejto súvislosti oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu z 26. júla 2000 o vzájomnom uznávaní právoplatných rozhodnutí v trestnej oblasti [KOM(2000) 495 v konečnom znení, obzvlášť s. 8].

41 — Dohovor zo 14. júna 1985 medzi vládami Hospodárskej únie Beneluxu, Spolkovej republiky Nemecko a Francúzskej republiky o postupnom odstraňovaní kontrol na spoločných hraniciach (Ú. v. EŠ L 239, 2000, s. 19), podpísaný v Schengene 19. júna 1990.

ktorého osoba právoplatne odsúdená jednou zo zmluvných strán nesmie byť pre ten istý čin stíhaná inou zmluvnou stranou.

135. Ako zdôraznil Súdny dvor v rozsudku z 11. februára 2003, Gözütok a Brügger⁴², táto zásada v sebe nevyhnutne zahŕňa skutočnosť, bez ohľadu na spôsob, akým je uložená sankcia, že existuje vzájomná dôvera členských štátov v ich trestné súdne systémy a že každý z nich uznáva uplatnenie trestného práva platného v iných členských štátoch, hoci uplatnenie jeho vlastného vnútroštátneho práva by viedlo k rozdielnemu výsledku.⁴³

136. Táto dôvera vyplýva z viacerých okolností. Na jednej strane členské štáty, keď založili Európske spoločenstvá alebo k nim pristúpili, preukázali, že sú právnymi štátmi, ktoré dodržiavajú základné práva, ako sú upravené v EDLP a od 7. decembra 2000 v Charte základných práv Európskej únie. Navyše okrem ratifikácie tohto dohovoru a vyhlásenia tejto charty všetky tieto štáty uplatňujú žiaducu koncepciu právneho štátu, ako konštatovala Komisia v bode 1 dôvodovej správy k rámcovému rozhodnutiu.⁴⁴

137. Napriek súčasnej neexistencii rozsiahlejšej harmonizácie trestného práva hmot-

ného a procesného v rámci Európskej únie sa členské štáty mohli presvedčiť, že podmienky, za ktorých sú ich občania stíhaní a súdení v iných členských štátoch, dodržiavajú práva týchto občanov a umožňujú im riadne sa obhajovať napriek jazykovým ťažkostiam a neexistencii dostatočných poznatkov o procesných pravidlách.

138. Na druhej strane dôvera, ktorú každý členský štát a jeho občania musia mať v justíciu iných členských štátov, sa zdá byť logickým a nevyhnutným výsledkom vytvorenia jednotného trhu, ako aj európskeho občianstva.

139. Každý členský štát má totiž povinnosť pri uplatňovaní slobôd pohybu zavedených Zmluvou ES umožniť občanom iných členských štátov vykonávať na jeho území hospodársku činnosť, nezávislú alebo v pracovnom pomere, za rovnakých podmienok ako jeho vlastní štátni občania.

140. S vytvorením občianstva Únie bola dosiahnutá ďalšia etapa, pretože každý členský štát je rovnako povinný prijať na svoje územie občanov iných členských štátov, ktorí tam majú v úmysle bývať, ak títo občania majú prinajmenšom počas prvých piatich rokov dostatočné zdroje a sociálne poistenie. Musí im tiež umožniť zúčastniť sa na mies-

42 — C-187/01 a C-385/01, Zb. s. I-1345.

43 — Bod 33.

44 — Návrh rámcového rozhodnutia Rady z 25. septembra 2001 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi [KOM(2001) 522 v konečnom znení].

tných voľbách, ako aj na voľbách do Európskeho parlamentu. Nakoniec musí tiež rozšíriť ochranu svojich diplomatických alebo konzulárnych orgánov na každého občana Únie nachádzajúceho sa v treťom štáte, ak ochrana členského štátu, ktorého je dotknutá osoba príslušníkom, chýba.

141. Vytvorenie jednotného trhu a občianstvo Únie tak postupne viedli členské štáty k tomu, aby zaobchádzali s občanmi iných členských štátov ako s vlastnými štátnymi občanmi v čoraz väčšej časti hospodárskeho, sociálneho a politického života. Každému občanovi tiež umožňujú žiť a pracovať v členskom štáte podľa jeho výberu v rámci Únie ako ktorýkoľvek občan tohto štátu.

142. Nastal preto čas priznať tejto právnej konštrukcii rovnosť zaobchádzania pred súdmi. Inými slovami, keďže občan Únie má odteraz v každom členskom štáte práva v podstatnej časti zhodné s právami tohto štátu, je spravodlivé, aby sa naňho vzťahovali aj rovnaké povinnosti v trestnej oblasti. To znamená, že v prípade, ak spácha trestný čin v hostiteľskom členskom štáte, bude v ňom stíhaný a súdený pred súdmi tohto štátu tak ako jeho štátni občania a vykoná tam trest, okrem prípadu, keď výkon trestu v jeho vlastnom štáte by mohol zvýšiť šance na jeho opätovné začlenenie.

143. Opustenie zásady nevydávania štátnych občanov v rámcovom rozhodnutí je pre prípad potreby potvrdené aj prechodnými ustanoveniami v jeho článku 33 v prospech Rakúskej republiky, oprávňujúcimi tento členský štát ponechať takúto zásadu po čas nevyhnutný na zmenu jeho ústavy, a to najneskôr do 31. decembra 2008.

144. Je pravda, že článok 5 rámcového rozhodnutia 2002/946, ktoré bolo prijaté po vydaní predmetného rámcového rozhodnutia, výslovne uvádza prípad, v ktorom členský štát na základe svojho vnútroštátneho práva „nevydá svojich štátnych príslušníkov“, a stanovuje, že v takomto prípade musí byť osoba podozrivá z toho, že v inom členskom štáte spáchala trestný čin uvedený v tomto akte, stíhaná v členskom štáte, ktorého je štátnym príslušníkom, v súlade so systémom stanoveným v článku 6 európskeho dohovoru o vydávaní z 13. decembra 1957. Tieto ustanovenia, uvedené v predpise, ktorého cieľom je posilnenie postihovania určitej trestnej činnosti, však nesmú byť určujúce pre výklad rámcového rozhodnutia.

145. Nakoniec si nemyslím, že odovzdanie štátneho príslušníka členským štátom na výkon európskeho zatykača by bolo v rozpore so základnými právami, najmä s článkom 3 ods. 1 protokolu č. 4, podľa ktorého nikto nemôže byť vyhostený z územia štátu, ktorého je štátnym príslušníkom.

146. Odovzdanie súdnym orgánom iného členského štátu nemôže byť v zmysle tohto ustanovenia považované za vyhostenie.

147. Opustenie zásady nevydávania štátnych občanov zavedené rámcovým rozhodnutím nezabavuje vykonávajúci súdny orgán akéhokoľvek prostriedku ochrany dotknutej osoby, ak sa mimoriadne ukáže, že žiadosť o odovzdanie mohla zasiahnuť jej základné práva.

148. Aj keď platnosť rámcového rozhodnutia, ako ktoréhokoľvek aktu sekundárneho práva, závisí od súladu so základnými právami⁴⁵ a členské štáty pri jeho vykonaní ako akéhokoľvek iného aktu práva Spoločenstva sú takisto povinné dodržiavať tieto práva, Rada Európskej únie v článku 1 ods. 3 rámcového rozhodnutia spresnila, že ním uložená povinnosť odovzdania nemôže nijako zasiahnuť základné práva a právne princípy zakotvené v článku 6 EÚ.

149. Vykonávajúci súdny orgán preto môže v osobitnom prípade a výnimočne odmietnuť

⁴⁵ — Súlad rámcového rozhodnutia so zásadami uvedenými v článku 6 EÚ, pokiaľ ide o zrušenie podmienky obojstrannej trestnosti pre 32 trestných činov uvedených v článku 2 tohto rámcového rozhodnutia, bol už overený Súdnym dvorom v rámci rozhodnutia o prejudiciálnej otázke týkajúcej sa posúdenia platnosti, a to v už citovanom rozsudku *Advocaten voor de Wereld*.

vykonanie európskeho zatykača, ak, ako sa uvádza v odôvodnení č. 12 rámcového rozhodnutia, existovali „dôvody domnievať sa, na základe objektívnych skutočností, že uvedený zatykač bol vydaný s cieľom trestného stíhania alebo potrestania osoby z dôvodu jej pohlavia, rasy, náboženského vyznania, etnického pôvodu, národnosti, jazyka, politického zmysľania alebo sexuálnej orientácie, alebo že postavenie tejto osoby môže byť predpojaté z niektorého z uvedených dôvodov“.

150. Okrem toho treba pripomenúť, že ak členský štát prijal trestné hmotnoprávne alebo procesné ustanovenia, ktoré zasahujú do zásad zakotvených v článku 6 EÚ, Rada môže pozastaviť vykonanie rámcového rozhodnutia podľa článku 7 EÚ, ako sa uviedlo v jeho odôvodnení č. 10.

151. Uvedenie týchto rôznych záruk v rámcovom rozhodnutí, ktoré nie je samo osebe tvorcom práva, pretože tieto záruky sú už nedeliteľnou súčasťou právneho poriadku Spoločenstva, ukazuje, v akom rozsahu zákonodarca Únie chcel, aby novinky obsiahnuté v tomto rámcovom rozhodnutí vo vzťahu k tradičnému systému extradície, ako opustenie zásady nevydávania štátnych občanov, nemali za následok zníženie ochrany základných práv.

152. Členské štáty preto nemôžu bez porušenia potrebného účinku rámcového rozhodnutia prijať vo svojom vnútroštátnom práve predpisy, ktoré by tak či onak mali za následok opätovné zavedenie systematickej výnimky v prospech ich občanov.

153. V každom prípade, aj keby článok 4 bod 6 rámcového rozhodnutia mohol byť vykladaný v tom zmysle, že členský štát je oprávnený systematicky vylúčiť odovzdanie svojich štátnych príslušníkov, takýto výklad by neodôvodňoval rozdielne zaobchádzanie obsiahnuté v predmetnom holandskom ustanovení.

154. V súlade s článkom 4 bodom 6 rámcového rozhodnutia štátny príslušník členského štátu, ktorý sa zdržiava alebo má trvalý pobyt vo vykonávajúcom členskom štáte v zmysle tohto ustanovenia, je postavený na roveň štátnemu príslušníkovi tohto štátu v tom zmysle, že môže byť rozhodnuté o jeho neodovzdaní a o možnosti vykonať jeho trest v tomto štáte.

155. Pokiaľ by bol takýto štátny príslušník z pôsobnosti tohto ustanovenia vylúčený, malo by to za následok, že požadovaná osoba by musela povinne vykonať svoj trest vo vydávajúcom členskom štáte, bez ohľadu na dĺžku tohto trestu a na vzdialenosť medzi vykonávajúcim členským štátom a vydávajúcim členským štátom.

156. Takéto riešenie môže mať za následok to, že sa v praxi znemožní alebo veľmi sťaží udržiavanie kontaktov medzi odsúdenou osobou a jej blízkymi prostredníctvom návštev v mieste väznenia, ako aj pokračovanie pracovnej činnosti tejto osoby v rámci napríklad čiastočného režimu výkonu trestu na slobode.

157. Takéto rozdielne zaobchádzanie sa zdá zjavne neprimerané vo vzťahu k rozdielnym situáciám, ktoré môžu existovať medzi štátnymi príslušníkmi vykonávajúceho členského štátu a štátnymi príslušníkmi iných členských štátov, ktorí sa zdržiavajú alebo majú trvalý pobyt v prvom uvedenom štáte v zmysle článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia, pokiaľ by toto ustanovenie malo byť vykladané v súlade so stanoviskom, ktoré zastáva holandská vláda.

158. Predmetná holandská právna úprava je teda podľa môjho názoru v rozpore so zásadou zákazu diskriminácie.

159. Vzhľadom na tieto okolnosti navrhujem Súdnemu dvoru, aby rozhodol, že článok 12 ES vykladaný v spojení s článkom 4 bodom 6 rámcového rozhodnutia bráni právnej úprave členského štátu, ktorá stanovuje, že odovzdanie jeho vlastných štátnych príslušníkov na vykonanie európskeho zatykača musí byť odmietnuté, zatiaľ čo odovzdanie štátnych

príslušníkov iných členských štátov, ktorí sa ustanovenia rámcového rozhodnutia, môže zdržiavajú alebo majú trvalý pobyt vo vyko- byť odmietnuté len vtedy, pokiaľ sú držiteľmi návajúcom členskom štáte v zmysle tohto povolenia na trvalý pobyt.

V — Návrh

160. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy navrhujem Súdnemu dvoru, aby odpovedal na prejudiciálne otázky, ktoré položil Rechtbank Amsterdam, takto:

1. Doba pobytu osoby, ktorá je požadovaná na základe európskeho zatykača vo vykonávajúcom členskom štáte a ktorá slúži na určenie, či sa táto osoba zdržiava alebo má trvalý pobyt v tomto štáte v zmysle článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi, musí byť dostatočne dlhá, aby bolo so zreteľom na ďalšie objektívne prvky, ktoré charakterizujú konkrétnu situáciu tejto osoby, možné určiť, že táto osoba má s uvedeným štátom väzbu, na základe ktorej sa možno domnievať, že výkon trestu odňatia slobody v tomto štáte by mohol uľahčiť jej opätovné začlenenie.
2. Článok 4 bod 6 rámcového rozhodnutia 2002/584 má byť vykladaný tak, že uplatnenie dôvodu na nevykonanie uvedeného v tomto ustanovení nemôže byť podmienené dodatočnými správnymi podmienkami, akým je povolenie na trvalý pobyt.

3. Článok 12 ES vykladaný v spojení s článkom 4 bodom 6 rámcového rozhodnutia 2002/584 bráni právnej úprave členského štátu, ktorá stanovuje, že odovzdanie jeho vlastných štátnych príslušníkov na vykonanie európskeho zatykača musí byť odmietnuté, pričom odovzdanie štátnych príslušníkov iných členských štátov, ktorí sa zdržiavajú alebo majú trvalý pobyt vo vykonávajúcom členskom štáte v zmysle tohto ustanovenia rámcového rozhodnutia 2002/584, môže byť odmietnuté len vtedy, pokiaľ majú povolenie na trvalý pobyt.